

Сьогодні

Урок
№50

Відмінювання іменників другої відміни

Мета: вчити визначати морфологічні ознаки іменника; знаходити іменники в реченні; визначати відмінкову форму та число іменників; класифікувати іменники за відмінами, групами; порівнювати відмінкові закінчення іменників різних відмін і груп; розвивати навички відмінювання іменників II відміни; розвивати навички творення орудного та родового відмінків; допомогти усвідомлювати роль іменників у досягненні точності, інформативності й виразності мовлення; критично оцінювати прочитану або прослухану текстову інформацію, звертаючи увагу на роль і значення іменників у мовленні; відчувати себе частиною свого роду, пишатися цим.

Всіх до класу вже скликає
Голосистий наш дзвінок,
І ми радо поспішаєм
На цікавий наш...
урок.

Сьогодні
28.11.2024

Повідомлення теми уроку

❖ Сьогодні на уроці ви навчитесь
відмінювати іменники II відміни.
Попрацюєте із особливостями
іменників на -ар, -ир та -яр,
пригадаєте правила орфографії.

Сьогодні
28.11.2024

Актуалізація опорних знань

Які іменники належать до II відміни?
Наведіть приклади?

На які групи поділяють іменники II
відміни?

До якої групи належать іменники день,
ліс, батько?

Благоді́йник
Власно́руч

- Як правильно відмінювати іменники II відміни?
- Автобуса^а чи автобусу^у? До Львова^а чи до Львову^у?
- Як ви розумієте слово *благодійність*?

Відповідно до запитань
сформулюйте особисті цілі.

Сьогодні
28.11.2024

Вправа
185

Підручник.
Сторінка

79

Розгляньте таблицю. Провідмініайте іменники «Дмитро», «друг», «бажання». Звірте закінчення за таблицею

	Тверда група		М'яка група		Мішана група		Множина	
	ч. р	с. р	ч. р	с.р.	ч. р	с.р.	ч. р	с.р.
Н. в.	О, -о	-о	О	-е, -я	О	ж, ч, ш (-е)	-и, -і (-ї)	-а (-я)
Р. в.	-а, -у	-а	-я, -ю	-я	-а	-а	-ів (-їв), О	О, -ей
Д. в.	-ові, -у		-еві, -єві, -ю		-еві, -у		-ам, -ям	-ам, -ям
Зн. в.	Р. — Н. в.	Н. в.	Р. — Н. в.	Н. в.	Р. — Н. в.	Н. в.	Р. — Н. в.	Р. — Н. в.
Ор. в.	-ом	-ом	-ем, -єм	-ем, єм, -ям	-ем, -єм	-ем, -єм	-ами, -ями	-ами, -ями
М. в.	-і, -у, -ові	-і, -у, -ові		-і, -ю	-еві	-і	-ах, -ях	
Кл. в.	-у, -е	-	-ю	-	-у, -е	-	Н. в. -е	Н. в.

Сьогодні
28.11.2024

Перевір себе

	Тверда група	М'яка група
	ч. р	с.р.
Н. в.	Дмитро, друг	бажання
Р. в.	Дмитра, друга	бажання
Д. в.	Дмитрові, другу	бажанню
Зн. в.	Дмитра, друга	бажання
Ор. в.	Дмитром, другом	бажанням
М. в.	на Дмитрові, на другові	бажанні
Кл. в.	Дмитре, друже	-

Запишіть усі слова, що асоціюються у вас з іменником «благодійність». Підкресліть іменники II відміни. Поставте їх у форму родового й місцевого відмінків. Прочитайте епіграф, поясніть його зміст.

Річки не п'ють свою воду, дерева не їдять свої плоди, сонце не світить саме собі і квіти не пахнуть для самих себе. Життя для інших — це закон природи. Ми всі народжені, щоб допомагати один одному. Неважливо, наскільки це складно. Життя прекрасне, коли ти щасливий; але набагато краще, коли інші щасливі завдяки тобі (Папа Франциск).

Прочитайте речення. Виділені іменники поставте у форму орудного й кличного відмінків

1. Оскільки радянська влада вважала благодійність «пережитком капіталістичного ладу», то майбутнього у меценатів у новій державі не було. Ба більше, колишні благодійники були оголошені класовими ворогами. 2. Коштом **Івана** Мазепи перебудовано Богоявленський собор Братського монастиря. 3. **Григорій** Ґалаґан видав документ про звільнення видатного **кобзаря Остапа** Вересая з кріпацтва.

Івана – Іваном, Іване.

Григорій – Григорієм, Григорію.

кобзаря Остапа – кобзарем Остапом, кобзарю Остапе.

Прочитайте речення. Виділені іменники поставте у форму орудного й кличного відмінків

4. **Євген** Чикаленко колекціонував українські слова, з пристрасстю вродженого етимолога з'ясовував походження їх. 5. Народження і життя української газети «Громадська думка» забезпечили **Євген** Чикаленко і **Василь** Симиренко, найвидатніші меценати того часу. 6. М. Костомаров передав 4 тисячі карбованців для оголошення конкурсу на складання словника української мови й премії переможцям.

Євген – Євгеном, Євгене.
Василь – Василем, Василю.

Сьогодні
28.11.2024

Випишіть іменники II відміни. Визначте групу й відмінок, підкресліть закінчення

Пережитком – О.в., тверда група;
ладу – Р.в., тверда група;
майбутнього – Р.в., м'яка група;
меценатів – Р.в., тверда група;
благодієники – Н.в., тверда група;
ворогами – Ор.в., тверда група;
коштом – Ор.в., тверда група;
Іванаа – Р.в., тверда група;

собор – З.в., тверда група;
монастиря – Р.в., м'яка група;
Григорій – Н.в., м'яка група;
документ – З.в., тверда група;
звільнення – З.в., м'яка група;
кобзаря – Р.в., м'яка група;
Остапа – Р.в., тверда група;
кріпацтва – Р.в., тверда група.

Вправа
186

Підручник.
Сторінка

79

Сьогодні
28.11.2024

Випишіть іменники II відміни. Визначте групу й відмінок, підкресліть закінчення

Євген - Н.в., тверда група;
слова - З.в., тверда група;
етимолога - Р.в., тверда група;
походження - З.в., м'яка група;
народження - З.в., м'яка група;
життя - З.в., м'яка група;
Василь - Н.в., м'яка група;

часу - Р.в., тверда група;
карбованців - Р.в., м'яка група;
оголошення - Р.в., м'яка група;
конкурсу - Р.в., тверда група;
складання - З.в., м'яка група;
словника - Р.в., тверда група;
переможцям З.в., м'яка група.

Вправа

186

- Що вам відомо про згаданих у реченнях людей?
- Чи можна назвати їх благодійниками?
- Наскільки це важливо в наш час?

Сьогодні
28.11.2024

Розгляньте схему. Назвіть слова, написання закінчень яких у вас раніше викликало сумніви. Доберіть по кілька власних прикладів до кожного пункту правила

ІМЕННИКИ ЧОЛОВІЧОГО РОДУ в родовому відмінку однини мають закінчення

-а(-я)

- 1) назви істот: *сина, татуся, Бориса, орла*;
- 2) назви конкретних предметів: *клена, потяга, плаща*;
- 3) назви одиниць вимірювання: *грама, кілометра, мільйона*;
- 4) назви відрізків часу: *місяця, вівторка, листопада*;
- 5) назви населених пунктів, річок: *Миргорода, Дінця (але Дунаю)*.

Сьогодні
28.11.2024

Розгляньте схему. Назвіть слова, написання закінчень яких у вас раніше викликало сумніви. Доберіть по кілька власних прикладів до кожного пункту правила

ІМЕННИКИ ЧОЛОВІЧОГО РОДУ в родовому відмінку однини мають закінчення

-у(-ю)

- 1) назви абстрактних понять: *хисту, сорту, успіху, героїзму;*
- 2) назви почуттів, станів, хвороб: *сорому, сну, гніву, грипу, кашлю;*
- 3) назви явищ природи: *вітру, грому, туману, падолисту;*
- 4) назви річок, озер, гір, країн: *Дону, Паміру, Єгипту, Китаю;*
- 5) назви ігор, танців, речовин: *боксу, вальсу, йоду, кисню.*

Листя з дуб(-а, -у), колір костюм(-а, -у),
розмір внеск(-а,-у), графік автобус(-а, -
у), прояви талант(-а, -у), близько одного
кілометр(-а,-у), приїзд гетьман(-а, -у),
фінансування словник(-а, -у), на
початку листопад(-а, -у), на березі
Дніпр(-а, -у), побажали успіх(-а, -у),
пориви вітр(-а, -у), повернувся з Кита(-
я, -ю), забракло кисн(-я, -ю).

Листя з дуба, колір костюма, розмір внеску,
графік автобуса, прояви таланту, близько
одного кілометра, приїзд гетьмана,
фінансування словника, на початку
листопада, на березі Дніпра, побажали
успіху, пориви вітру, повернувся з Китаю,
забрало кисню.

Сьогодні
28.11.2024

Прочитайте текст. Охарактеризуйте вчинок друзів. Висловіть своє ставлення до нього. Випишіть у початковій формі іменники II відміни. Усно поставте їх у форму родового відмінка. Звірте закінчення за схемою, поданою вище

Білл Ґейтс разом зі своїм добрим другом, мільярдером Ворреном Баффетом, започаткував кампанію під назвою «Клятва дарування». Згідно з нею найбагатші люди світу публічно заявляють про те, що віддають свої статки на благодійність. Водночас жодних документів ніхто не підписує, а клятва є лише моральним зобов'язанням. До цієї ініціативи приєдналося багато мільйонерів і мільярдерів з усього світу (М. Сердюк).

- Білл Ґейтс - Білла Ґейтса
- друг - друга
- мільярдер - мільярдера
- Воррен Баффет - Воррена Баффета
- дарування - дарування
- світ - світу
- статок - статку
- документ - документа
- зобов'язання - зобов'язання
- мільйонер - мільйонера

Помилку допущено у варіанті
А) прилетів із Дніпра;
Б) відправляюсь до Китаю;
В) змагання з боксу;
Г) бажаю успіху.

Китай – країна, правильно – відправляюсь до Китаю.

Сьогодні
28.11.2024

Рефлексія «Загадкові листи»

Сьогодні
на уроці
я навчився/
навчилася...

На уроці
я
запам'ятав/
запам'ятала
...

Найкраще
мені
вдалося...

Найбільше
мені
сподобалося
...

Урок
завершую з
настроєм...

Труднощі
виникали...

Обери лист, який ти хочеш відкрити
(щоби відкрити лист, натисніть на нього)

Сьогодні
28.11.2024

Домашнє завдання

Підручник, с. 81, вправа 190 (на
вибір I, II, III).

*Короткий запис у щоденник
С. 81, впр. 190.*